

ივერიის

გ ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს				
თვე	მან.	კ.	თვე	მან.
12	10	6	6	6
11	9 50	5	5	5 50
10	8 75	4	4	4 75
9	8	3	3	3 50
8	7 25	2	2	2 75
7	6 50	1	1	1 50

ცალკე ნაშრომი — კითხვა შუგრი

გაზეთის დასავლეთი და ცენტრალური განცხადება დასავლეთი უნდა მიმართოს: თითო რუბლს კიას, ყვინაში, ავტორის ქარხნულ, ვარსკვლავის ჰელის პირდაპირ, თავ. გრუნინსკის სახელს. წინა-საბჭოთაო განცხადებას საზოგადოების განცხადებას, სადაც აღნიშნულია მანკის სახელს, სასახლის ქარხნულ.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რუბ. 50.

1877—1891

საქალაქი და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1891

ახალი სტამბა

მ. შარაძის ტილოსში

ნიკოლოზის ქუჩაზე, თავ. გრუნინსკის სახლში,

იქ, სადაც „ივერიის“ რედაქცია იყოფებოდა, გაიშალა სრულიად ახალი სტამბა.

სტამბას აქვს საზღვარ-გარეთი და გამოწერილი ახლის სისტემის მსწრაფლ-მშენებელი და სხვა და სხვა ვარი მშენებელი.

ამასთან გვექვს ახალი ასოები, რომლებიც ქართული, აგრეთვე რუსულიცა და სომხურიც, სომხური ასოები გამოწერილია ფუნდებზე.

ყოველ მაგარ სასაბამო სამსახურს ქართულ-სომხურ-რუსულს ენებზე სუფთად და დროულად ვაძიებთ.

ახალი ამბავი

ტფილისის გუბერნატორთან ერთად საფრანგეთის პრინცი ლუი ნაპოლეონი იმ გამგებარებული გარისკავენ. გორიდან დაბრუნების შემდეგ ბანი გუბერნატორის დეშეთისა და სიღნაღის მახრას დაიღობა.

ჩვენის გაზეთის გუშინდელს ნომერში დაბეჭდილი იყო საქალაქო დებულების ახალის ცვლილების შესახებ ჩვენის ქალაქის გამგეობის მიერ შეკრებილი ცნობები. ამასთან ისიც მოვიხსენიეთ, თუ რა უმთავრესი ცვლილება უნდა შეიტანოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ მომავალს „დებულება“-ში. შინაგან საქმეთა სამინისტრო თხო-

ვლობდა სხვა-და-სხვა საკითხებზედ პასუხის მიცემას. მაგალითად, უნდა შეეტოვო, რამდენია ხმისანთა შორის ახალური, რამდენია საპატრიო მოქალაქე, ვაჭარი, ხელოსანი და სხვ. გამგეობამ ამ საკითხს პასუხი ვერ მისცა, რადგან ამის სასტატისტიკო ანგარიში არა გვექვს შეკრებილი. სამინისტრო სხვათა შორის ამ რას ეკითხებოდა კიდევ ქალაქის გამგეობას: იქნება მესამედილი საარჩევნო ცენზის დამკრებია იმ ქალაქებში, სადაც მცხოვრებლების რიცხვი, ბევრად თუ ცოტად, მრავალს. ქალაქის გამგეობამ ამის პასუხად ის შეუთვალა სამინისტროს, რომ ტფილისის არა საქართველოს, არა რადგან ამომრჩეველთა რიცხვი ახალის დებულების წესიდან საკმარისი რჩება, რადგან ამითი რიცხვი 3878-მდე იქნება.

ბევრი სხვა საკითხებიც მოსვლია ქალაქის გამგეობას, მაგრამ პასუხი ვერ მიუცია, რადგან საქართველოს ხელთ არა ჰქონია. ამიტომ მიუწერილი, ამის შეკრებისათვის მეტად მკარგ დროა დანიშნული. (სამინისტრომ 1-დამ 10 მარტისათვის შემდეგ დაუნიშნა პასუხის ვასაგებენი ვადა) მაგ. სამინისტრო ეკითხებოდა გამგეობას: ა) მეორე გილდის ვაჭართა შორის, რომელთაც დღეს არჩენის უფლება აქვთ, რამდენს აქვს უძრავი ქონება, რომლის ძალით ახალი პროექტის დებულებაზე ვერ დაუშვით, არჩევნებში მონაწილეობა მიიღოს; რამდენი იქნება ისეთი, რომ საარჩევნო ცენზი დაუშვით; და ვინ რა ვაჭრობას ამ მრეწველობას მისდევს და უძრავი ქონება-კი არა აქვს? ბ) ახალის დებულების წესით შემდგარი საარჩევნო კრებები რამდენ კაცისაგან შედგება და: 1) რომელს უნდას ქალაქის, რამდენი ხელდა იმთავან 2) რამდენი იქნება ახალური, საპატრიო მოქალაქე, ვაჭარი, ხელოსანი და სხვ. თითო უნდას და საარჩევნო კრებებზედა, 3) რამდენი მიემატებოდა საარჩევნო კრებას და საარჩევნო უნდას, თუ რომ ამ კრებაზედ მე-2 გილდის ვაჭრებსაც მიეცემოდით ნება მონაწილეობისა.

ამაზე და სხვა საკითხებზედაც გამგეობამ სრულიად არ მისცა პასუხი სამინისტროს, როგორც ზემოდ მოვიხსენიეთ, იმ მიზეზით, რომ ჯერ დრო არა გვექვს მოცემული და მეორეც ისა, რომ სასტატისტიკო ცნობები ხელთ არა გვექვს.

რაქის მხრის უფროსი ატყობინებს ტფილისის პოლიციის უფროსის მიადღილეს ე. ცეს სოკო-

ლოვსკის, რომ ამას წინად რაქის მხრის ალმოჩნდა ავახაქათა ბრბო, რომელშიაც რვა ციცა და რომელშიც ამას წინად გამარცხა გენდის მონასტერი. სხვათა შორის ამ ბრბოშია კატორგიდგან გამოკეცილი ნსტორ კახიძე, მამისის იხილი კახიძე და ვილცა ოსტე შოთაძე და დანარჩენი ავახაქათა-კი პოლიციამ არ იცის, ვინ არიანო. ამ ავახაქათის ბრბოს, როგორც პოლიციას შეუტყვია, რაქის მხრისთვის დაუწინებია თავი და ტფილისის გუბერნიაში გამომგზავრებულა.

გორის ავახაქათა დაქვრის დროს მოკლულნი ჩაფრის ფადო ალბოსაშვილის სახლობას, როგორც ისმის, პენსიას დაუნიშნავენო. ამას სცილობას ადგილობრივი ადმინისტრაცია.

ყუავს კაცალი ვაგდებინე და ისიც კარგიაო, იტყიან. დიდის თავის მტკრევისა და მუღარების შემდეგ მოვიდა დაყუა ჩენი ქალაქის გამგეობა ზოგიერთა ვაჭრებისა და სათხოვარი აუსრულა. ამ მოკლე ხანში 85 ფარანი კიდევ იქნება ქუჩებში გამართული, ისეთს ადგილს, სადაც უფრო სინდღეა. ვერის მხარეს 18 ახალი ფარანი იქნება გამართული, მიაწინდაში—14, ხარფუში—15, დიდუბეში—20 და ავლაბარში 13 და თითო-ოროლა დანარჩენს ადგილებში.

საფრანგეთის ესკადრის ქალაქს კროსმტადში მოსვლამ და იმით იქ დიდის ამბით მიღებამ ტფილელიც ააღელვა. სამშაშთის ტფილისის „სობრანიაში“ ამ კლუბის წევრები სხდვნიდნ ადმინისტრაციას, ნება მოგვეცი, მუსიკის საფრანგეთის „მარსე-

ლიზა“ დაეკრევიანთო. ამ ნიორადე აუტყდა ხალხი მუსიკის მუშაობის თანხებისა და სთხოვდა „მარსელიზის“ დაკვას, მაგრამ ორგანე ხალხმა უარი მიიღო. „მარსელიზის“ დაკვარა რუსეთში აქამოდე აკრძალული იყო და მხოლოდ ეხლა საფრანგეთის ესკადრის რუსეთში მოსვლის შემდეგ „მარსელიზა“ პირველად რუსეთის სამხედრო ხომალდებზე დაუკრეს.

ქალაქის ავეტები თითქმის ყოველ-დე უჩივიან ქალაქის განათების იჯარადარს. როგორც ავეტები ამტყებენ და ხშირად მცხოვრებლებიც სჩივიან ხომადე, ბევრად თურმე ფარნებს სრულიად არ ანთებენ; განსაკუთრებით მიყრუებულს ქუჩებში. ზოგან ისეთი ფარნიცაა, რომ ძოვლას სვას: კარა, ქარმა დაბებროს, რომ წაშობიქს. თუ ეს არა, უფროდ ან შუში არა აქვს, ან შუში დამსხვრეულია და მიწვეულის ქალაქის ნაჭრები ძლივდა შეკრული. ზოგან კვირამბითა და ორ-კვირამბითა არ ანთებენ თურმე ფარნებს, როგორც, მაგალითებზე ვერცხვ, მაკარავის ადგლიში, მოსკოვის ბალკაში და სხვ...

დ. სოსია: დღემდე ჩვენს დაბაში სულ წყლის გამოყენის თაობაზე ლაპარაკობდნ. დღეს-კი სალაპარაკო საგანი შეიცვალა. ახლა ყველა იმ საცეცკავო საღამოს გამო ლაპარაკობს, რომელიც უნდა გამართულიყო ორის ქუთაისის გიმნაზიაში კურს-დამთავრებულ ქაშვილის სასარგებლოდ. პირველში საღამოს გამართვის მხედ შეუდგნენ მოთავენი და ათ თუნამდე ფულიც

ფალესტონი

აბარაძე

(სასაესელაო ფალესტონი)

ეს ცრუ სოფელი, მწარსაყოფელი, ვერის დანდობს, არ ვის გაიტანს.

ვერს გაიტანა ამ მართლა-და პირაყია და ცრუსაყოფელმა სოფელმა ჩენი დაბა: გაუხუნა ლილა, მიუცხო ძველი ქება-დღეობა და მით მეტად დაამარა, სხვათა შორის, შარშანდელი ჩენი დოსტები: ქლესა ზაქარია, ანგარიშის კაცენა, ჯოჯოხეთის პრაქა, ვადადგარანი პრაფესორი „პარკიანი“, ლობენ ვაიედ დარჩენილი ტურნორისნი და სხვ. ვალე ყველას სახეს, მეკლარზე მოგახსენებთ, სვედის დიდი ასვი. მშრალზე დარჩენილი ავარაკის მქონენი მწარედ დაბლუვიან თავიანთს ბედს და გულ-სალაგ კენსად მოისმის აქაიქ უწინდელი ნაქების სიბღერა:

„ვი დრონი, დრონი, ნაქებნი მარად, წარიდნენ, ვამპრინენ სიმატებრ ჩქარად.“
კილა ამ სიმღერისა აღარა ჰეავს

უწინდებურს, იგი უფრო ემსახვებოდა იმ დიპლომატიკას, რომლითაც ერთი სიმშის ცოლი იღრევიდა ამქობდა აიავს, მისი ქრისის შთანთქმელს:

„გაჭირს მისი მომგებია, არავიჯან, ვუი! მამულს-მართლ ვეჭრებს კანქები როგორ დარჩეულა!“

შე ოხერო, არავიჯან, ხომ მოვდევს და მოვდევს, რალს აქანქარებ—უთო!

„დაშორენი აქ სრედ ვი უწუგოლ“
ვაჭრები ამიოდ ვასქვირან „დანიკების“ გზას. მეტის მწუხარებით გამშრალან, ზეხუტრად ჩონჩხობენ, მაგრამ მიინქ მხსს არ იტებენ, ერთობიან, რითიც უწუდიანთი.

—საქო, ამა გამოიცან, ერთი რამე გეტყვი.

—მანქე.

—წაიდი, არ ნახო—უთხარა მოვიდეს, მიველ, არ ვნახე, მითხარა, მოვალაო! თუ-კი არ ნახე, ვითხარა მოვალაო, რად არ მოვიდა? ამა თქვი, რაზე?

—ვი, მამა-ცხონებულა, იმისთანა რამე ამობ, თითონ ვერცხვერდის დამწერი ვერ გამოიტობდა... არა, მამე, ფილოსოფია რა ჩემი საქმეა.

—მამ ტუტუტუკი რამე გინდობა?..

—კარგი, მანქე ნუ იბერები! ეს-კი ვიცი, რადც ღრმა, მაგრამ ქვეინური? ვინ იცი!

—ვი, ვისი გოგარა, რომ ქვეინური არ იყოს...

—არა, ოხნულ, ჩენებური თქვი რამე, ქრისტიანული... თორე... რა უნდა ვაგვი... არ ნახე... მოვიდეს.

არ ვნახე—მოვალაო. ფე! თუ არ ნახა, მამ როგორდა უთხარა, მოვალაო?

—საქმეც ვე არის-და... ვანძირივე ოხერი გოგარა...

—ვანძირე, მაგრამ არა შადის-რა...

—მამ რაჟი ვერ გამოვიცენია, მომეც ქალაქი...

—მომიცია!

—მოდი, ქალაქი, ჩემთანა, ხელი არავისა აქვს შენთანა, ვადაბრუნდა ფურცელი, ტატო ჯიოშვილს გაუცხდა მუცელი... ანეკი-მანკი, დიამც იყოს... ცოლ-ქმარი და საყვარელი.

მხოლოდ ხანდახან, ჩახებდვენ რა დაბნულ და იხილვენ სვეტასა ძირას მისსა, ძალა უნებლიედ გამოჰკრთობათ ხომლედილი—„ეკელ-ჯანის“ ხმაზედ:

„ახ ფულეზო, ფულეზო, ჩემო თავგულეზო!“

სათევ გამიფრინდით, ფარე დაბუმბულეზო!

„მარშანდელ“ დანიკების“ მაგიერ ეხლა „ჯიოშვილსა და...“ მოვლიან...

ამით, არაც თუ ვერას ვადაბადვიენებენ სარავებში, პირ-იქით „არ აწყენინებენ“, ქამარსაც უთავაზებენ, ოღონდ მოჰშორდეს, „ენშასტია“ არა მიაყნოს-რა. ვა, თავად ვაჭრობა გაიპარა, ჩაილუისს წყალი დალიოვა, თანდამ ცალკე ჩამოდიან, ახლა „ისინიც“ ეწვიენენ—დგნობთ არ არის, ბარზედ ლუქნის დარაბა აუყარან რა! ექ, მახლას!

მერე რა დროს დავმართათ ეს მარცხი და! მარშანდელს უკუთმეზიაც თვალში ჩინი არ აქლდათ, ეხლა-კი ფარეზებმაც ვერა უმეცდის რა: სინათლეს მოაკლდნენ, ფეტი ვეღარ მოვიდეს.

რა ვიცი, კულიანი ვარსკვლავი თუ მოსაულოებებს მიხრწუნელს დაბას, თორემ სხვა ფრიც, თქვენი მტერი, შეველა არ სით იყოს...

ყველას ჯანი და სული წაუვიდეს, უფრო მეტად ის ვაგწუხებს, რომ ქალები დაგვიღონდნენ:

„ტირალი სწუფით და ცრემლი არ ცავრება თვალგმა...“

ვაიმი-ვაიმი—განა ადგილი ასატანია? ვოგზალი ვახუნდა, „პარკობანა“ მოიშალა, „დანიკებმა“ თავი დაუკრეს—რაღა დაპრჩენით სანუ-ეგომოდ? კულა „პოზილ“? ვის ევადრებმა თურცა იმასა? არ აკლებენ თავიანთს თურცადგმას, მაგრამ შეატყობთ, რომ

ქმუნის ისარი გულსა მხოთათ...
მარშანდელი სასიმღეროა.

განალება მოსულა, რუსთაშვილისა

წრეულს შესცავლავ: ეხლა „მეიუსი, ავ რად ვამეორს სოფელმან“ აღარასა მღერია...

„ნათლი შენს ეშმას!“ სიმონისა არ იყოს, ცოტა ვაწუცა, პატარა „ფე“ არ მომივიდა, სულ ვადამავწყდა, რომ მე მუჭართა უღრესისა სასუველია—წელს ავთორევიენებთა, ხანარ-ღებმა ქმანდში ვაგაბავთა—აკრძალული მაქვს ქალეზე საუბარია... რაზე წამომცდებოდა რამე!... ამაზე მეტი უბედურებაც ვაგაგონათ, რომ აქცა „ქალეზე, ქვერის თვალზე“, სურსა და ლაპარაკის უფლებას ხელიდგან აკლიდნენ. ცოლი არა ვარ? ეს ხო შეხურულია ჯოჯოხეთი ამიშენდა! ლა-

შეგარევის. შემდეგ ვილასი ეტყვი, რომ მაგ არზო გრის მართლად ძლიერ უჭირს შეწყობა, რადგან არასათსახარო არა აქვს სწავლის განგრძობისთვის უმაღლეს სასწავლებელში, ხოლო მეორეს მაგრამ როგორ არ უჭირსო. ეს თქმა იწყინეს მოთავეებმა: ჩვენ უფრო იმისთვის ვგეტყვებთ, შეგროვილი ფულია და, რადგან ვერა, საღამოს სულ აღარ გავმართავთ და შეგროვილი ფულს სულ უკან დავეუბრებთ პარტონებსაო, სიტყვას ასე უტყაობს მოთავეებმა და, როგორც უთქვამს, ისე მოექცენ. მკითხველმა თვით განსაჯოს, რასა ჰგავს ასეთი საქციელი საშალო საქმეში.

* * * კვლევა: ამის წინაღუ ვარდაი-ცვლა აქ ერთი მოხუცებული ქართველი მანდილოსანი. თითქმის მთელი აქაური ქართველობა დაესწრო წირვასა და ანდერძის აგებას. ანდერძის აგების დროს სახარება მწირველმა მღვდელმა ქართულად წაიკითხა. ამის გამო ეს ამოღენა ქართველობა დიდს სასიკეთოს მოვიდა, მიუხედავად მღვდელს და ხარბად დაუწყო მოსმენა ადვილად გასაგონსა ღვინოს ენაზედ თქმულს მაღალს სიტყვებს სახარებისა. ყველა იმის ჩიოდა, რა ჩვენის ცოდვის კითხვა, რომ ქართული წირვა ასე დაგვეკეთა და 400 კომლიად ქართველს საზოგადოებას არ შეგვიძლია, ჩვენს საკუთარი ეკლესია ვიქაოთო საკუთარი ქართველი მღვდელი ვიყოლით და ასე აღარ ვიყოთ მოკლებულნი ქართულს წირვა-ლოცვისაო. სასურველია, რომ სასულიერო მთავრობამ მიაქციოს ყურადღება ამ გარემოებას და ასე თუ ისე მოახერხოს როგორმე, აქავედ ქართველობა წირვა-ლოცვა მიიწიეს ესმოდეს ქართულად და შეეძლოს თავისი ღვინოს ენაზედ ლოცვა და ვედრება ღვთისა.

* * * სოფ. ახალდას (გურია) არა ვგანგებ, რომ გურიის რომელსამე კუნძულში ასეთი თავ-გატყობილი სოფელი არსებობდეს, როგორც არის სოფელი ახალდასი. რამდენადაც ეს სოფელი შედარებით სხვა სოფლებთან დაწვეულია დაქვეითებულია, იმდენ

მაშთავან მოძულეებული, ნატყვისი თვალის დამკარგები, ეგვიპტელები ჩემს მუხთალს ზედს... იმ იმედით, რომ იქნება ოდესმე ჩვენს მტრედეთი მშვიდდებს და ხოხობიეთი ღამაზებს კითხვის სურვილი გაუცხოველდეთ, წაწყედენ სადმე შემდეგ ღვინოს:

„სიკეთით სძლიე შენს მტერსა; თუღარ სისხლი ზღვევასა. სულგრძელობითა ძლევა სჯობს ვადაცხოვითა ძლევისა.“

და აურილი პატრიკი და უფლებად დამბრუნონ. მანდალს-კი, დრო გამოშვებით მიიწიეს, „ვიტყვი, ვიტყვი, რომ ვიჯერო ეს გახეთქილი გული“...

* * * არა, როგორ არა სიტყვას კაცმა, რომ ქალები * სლოფის * საქმის გამო შეტად დაქვეითებულნი! მაგრამ სეს! მუწეცა... იმ აღარ ვიტყვი... ახლა სხვა ვილაპარაკო, ე. ი. მე მსურს, გავუზიარო ქალებს საუბარო ერთის მათის თანადობლობისა ერთსავე ჩემს ბედნიერის თანამოძებნე. ეს საგანი დღეს დიდად გამოწვევებულია, მაშასადამე, ფრიად საგულგონისმბოძო... აბა ყური დაუვლო.

ნად უფრო საკვირველია, რადგან მიზნის ამ დაქვეითებისა მკირვა და ადვილად ასაკლებელი. დღემდე კიდევ ვერ უტყვი მტერი და მოყვარვი. ვინც თავზედ აზის და ყელიდან სულს სწვდის, მას მოყვარვი მაინაა, ხოლო ვინც მტერივით უტყვივობას აძლევს რითიმე, მას „არაკაცა“ მაინაა.

ამ გვარის წინ-დაუხედაობით ამ სოფელმა იმდენად დაიძვრა თავისი თავი, რომ სოფლის ვაიძეკრა მწერალმა-კი აზურად აიღო და სოფელი თავისი კუთხედ მიჰყავს. სხვათა შორის ამ „ამ ვაგაბატონის“ წყალობით ორ-კლასიანი სასწავლებელი, რომელიც ორის წლის წინ უნდა დაარსებულიყო, დღესაც არა სჩანს დაარსებულად, და ვინ იცის კიდევ, მისის მეზობელი რამდენს წყლის ვერ დაიგინებთ ამ გვარის სასწავლებელს ჩვენს სოფელში, თუ ჩვეულებრივად მოექცეს ეს „ვაგაბატონი“. დიდს წინააღმდეგობას უწყევდა აქამოდ ამ ვაგაგე, რომ დღესაც ასე ეტყევა ამ წმინდა საქმეს. არა ერთისა და ორისთვის უთქვამს, თუმცა სასწავლებლის დაარსება წყლის დასაწყვეტითა, მაგრამ შენთვის აგება და სასწავლებლის მოწყობება ორის წლის შემდეგაც შეიძლებაო. სასახელი იქნება სოფლისთვის, თუ ამ მეთად სასარგებლოსა და მათთვის სასიკეთულო საქმეს თავისი დროზედვე განახორციელებენ.

* * * ვანუჯამს დაბრუნდა დეკანოზი იოანე ნაუმოვიჩი, რომელიც სავანეებში გამგებანილია ჩვენს ქვეყანაში ფურცლის მოსაწერებლად გამოსადეგის ადგილების შესაძენად. სასულიერო მთავრობას მსურს ამ ადგილებში ფურცლები გააშენოს, რომ ეკლესიებისათვის წმინდა სანთელი აკეთოს.

* * * ვაზ. *ტ. დასტკაჟ-ს შეუტყვი, რომ ტფილისში დეკემბო მოვიდა, ვითომც საფრანგეთის ესკადრის რამდენიმე აფიცერი კავკასიაშიც აპირებს მოსვლასაო. თავდაპირველად ისინი მე-44 ნიეგორადების დრაგუნის პოლკს ინახულებენ, სადაც საფრანგეთის პრინცი

ქალი. თმწილი, რატომ ცოლის არ ირთავი... ხომ ეგრე დაბრუნდები? უმჯავად. წმინდა არს, წმინდა არს, წმინდა არს! ჯვარი აქაურობას!

— ეგ რა საუბარია? — ისა, რომ ბარემ-კი დროა, ღვთისა და მეგობრების წყალობით, რქოსანს საზოგადოებას ერთი წვერი შევებავ, მაგრამ მიიწიე რომ მოვიგონებ, ოდესმე ცოლიანი უნდა ვიყო—ქირის ოვლს დამასხავს ხოლმე.

— რადა? — რა ვიცი... ნათქვამია „გველი გარედამ არის ჰრელი, კაცი—შიგინი დაბნა“. თქვენ, ქალები, გარედამაც ჰრელი ხართ, შიგინიდანაც: ვინ იცის, გულში რა გივთქვით?

— არაფერი, რა უნდა გვედოს. — მეც მავს ესწუხარ, რომ არაფერი. ამ „არაფრის“ მეომებით სწორად ერთის სხელი მეორეს სახარავად ეყვს.

— **Что вы вздор болтаете?** — რა მოგახყვინათ... ქალები? — იო მე... ვაცხონე იმისი მამა, ვინც გავაზიბლათ და გვიხობრა: ფრთხილად! ქალი—ტარტაროზია, რომელიც ჯოჯოხეთში მიგათრებს სამო-

ლუი ნაპოლეონი ირიცხება სამსახურში პოდპოლკოვნიკად.

* * * რამდენჯერ დაწერია, რომ კაჯორის აღმართულ ეტლებს სიარული საშიშია და შეიძლება უბედურებაც მოხდეს როდისმეო. ესეც გამართლებულია, როგორც ვაზ. „ვაგაბატონი“ იუწყება: ზედიზედ ორს დღეს აღმართულ დილიჯანებს უბედურება დაჰმართებია. 22 ივლისს კაჯორი ტფილისში მომავალი „დილიჯანი“ თხრილში გადავარდნოა იქ, სადაც „სალხინო“-ს მალია. ამის მიზეზი მეორე მეტლე ყოფილა, რომელიც თურმე ცხენებს პირდაპირ მივრეკებოდა გზის გაურჩევლად. 23 ივლისს კაჯორი დამეგ მომავალი „დილიჯანი“ დღეს ახლის ჩამოვარდნოა და სრულიად მოულოდნელად გადაარჩინოა უბედურების შვიდი მუხაერი, რადგან იმ ადგილს, სადაც „დილიჯანი“ ჩამოვარდნოა, დიდი ხნია არ გადაბრუნდება, ვაზ არ გამოჩნდებაო. ესლა მიიწიე დაიჯერონ, რომ უბედურება კაჯორის გზაზე ადვილი მოსალოდნელია, თუ საჭიროა საშუალებას არ იმპარენ.

* * * ერთს ახირებულს ამავს იუწყება ვაზ. *ვაკაჟს-ი. პოლიციის უნახავს გარის მახრის, სოფ. ქარელის მცხოვრებული გლეხი პეტროშვილი, რომელიც თურმე ათი წელიწადი აქალაქში უბასპორტოდ ცხოვრობს. პეტროშვილი დაუყოვნებლივ „ეტაპით“ გაუსტუმრებითა ქალაქშია და სახლის პატრონი, სადაც პეტროშვილი იდგა, დაუსაჯაოთ ათის მანათის ჯარიმით.

ათი წელიწადი კაცს წყნარად უტყობია ქალაქში, იქნება, ვინ იცის, პასპორტისა არ-კი ვაგებებ-რა, და ესლა მზერით აუტრეს და სოფელში გაგზავნეს, როგორც დანაშაუნი იცის, რამდენი პასპორტისა ქალაქში და „კარგს“ საქმებს სჩადიან.

* * * ივლისის 25, დილის ოთხს საათზე, მიუღწეო ალი ვაგარ-ოლი წაებნება სოფ. კორახის მცხოვრებელს ისლად ისმაილოვლის და ხანჯლით თავში დასტკა. დამწავნე შეიკრეთუ.

თხის კითხვათა. არ მიინდა ჯოჯოხეთი, სიკეთებითე რაზე ვიტყვებო? — რადა ემწვილი, ცოლის შერთა რითი ჰგავს ჯოჯოხეთის? — იმიით, ბატონო, რომ აქა ტანჯავა და იქაც, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ ჯოჯოხეთში იტანჯებიან ცოლივინი, ცალ-ქმობაში კი უფრო ხშირად პატიოსანი და მადლიანი ადამიანია...

— განა არ შეგიძლიათ ტანჯვა თვითმად ილივინი? არჩით, ჩხრიკეთ, სინჯეთ და, როცა რიგინად ვაიციოთ, მაშინ შეუღლით... — თქვენს პირს შაქარი... მაგრამ... მაგარი ეს არის, რომ ქალი—ემწავის ბარტყია, რას შეტყობს ავისა და კარგს.

— ვითომ? — დიად. ვასათხოვრები ყველანი ანგლოზებდალ სჩანან... ვათხოვდებან თუ არა, ხელად კანს იცვლიან... ნაცვლად მოსალოდნელის დირხეულის მეგობრისა, მოსიყვარულე ცოლისა და შეგნებულის დედისა, ხელში გრჩება რაღაც უსიგავსი, ლომოვში და ხელი-უფარი ქმნილება, რომელიცა, თუ არ დაატანე აღმერთო, გყო-

* * * 24 ამ თვისას პოლიციის მეექვსე ნაწილში ჰასან ქერბალია ჰუსენ ოღლი მანდილოვის დროს ხანჯალი დორტკა თავში.

არჩილური, შვიდ-თავი
(საამდროა ამიქანები)

მამა-პაპათ სისხლით მორწყულს სამშობლოსა რომ უგალობს, ამაღ წაპვირს მოშპირებს, რომ თვით ბედი არა სწყალობს, მამულისთვის მოკვდეს მზა, მისთვის მწირობს, მისთვის წყალობს, იმედს უშურს მამავალი, აწმკოს მისთვის და ვალოლობს. არას ზოგავს მის სანაცვლოდ, ზოგჯერ კიდევ გარდამავლობს. საგნად უჩანს ენა, ვრი, ვისგანც იგი ჩამომავლობს.

დაბა ზ სოფელი
(მოწერილი ამავეი)

სოფ. წარმი (გორის მაზრა). სიმღირით ეს სოფელი არ ჩამოურჩება სხვა სოფლებს; ქირანახლის მოსავალი სხვა სოფლისს თუ არ აღემატება, ნაკლები მიიწიე არ არის, მაგრამ უწყლობით-კი ძლიერ გაჭირებულია. უტუბო კაცმა რომ ნახოს ეს სოფელი, გაუჯიკრდება, რომ ამისთანა გაწმენებული სოფელი თავისის ძველის-ძველის ტაძრითურთ, რომელიც, როგორც ამტკიცებენ, მეშვიდე საუკუნეშია აგებული, სასარლად დატყეულია უწყლობით. წარმი ერთს დროს განთქმული იყო ენახებითა და წყალოც სკამოდ ქპირია, რომელიც, როგორც ესლა დატყეობით დავრწმუნდით, გამოჰყავდათ სამის ვერისის სიზოზრდგან. სათავე ამ წყლისა აქამდ არაინ იცოდა რომ თვით წრამელებმა გამოეჯიკრეთ. წყალი თუმცა წინადაც სჩანდა, მაგრამ იმდენი არა გამოიდიდა-რა, რომ სოფელსა ჰყოფნოდა. როცა სათავეს საზოგენდელ მიწის თხრა დაუწვეთ გამოჩნდა აუზი, რომლიდგანაც საცმო წყალი გამოდის. ეს წყალი რომ წინანდელთან შევეყრ-

დეთ*, დედაკაცის სახელს-კი ვერ უწოდებ.

- სცდებით...
- ნეტაც ასე იყოს... საუბედურად, მართალს მოგასწავნებთ. ოჯახში, სახლობაში დღეს იშვიათად შეხხედებით, მაღინა კარგი რომ არა ესტყვა, ცოტათი მიიწიე როგინს ქალს და სწორედ ესა სწყალებს ყველას, ვინც სამოსასლოდ განსწავლებულია.
- დავიჯერო, ყველა ქალი ასეთია?
- დმერთმა ნუ ქმნას... ქრისტეს ნათლავებზედ ბევრნი არიან, მაგრამ, საზოგადოდ რომ ესტყვათ, ასში ერთსა ჰპირისებია „ჯვარი პატოსანი“.
- საკვირველია, დმერთმანი! ამ უჩანასწელს დროს ყველა ემწველ-კაცები ასე როგორ მიემზავსეთ ჰქრისტეს დედაკაცს: სულა სწუწუწუნებთ, სულა და სულა.
- ნუ გავწუწუნებთ, თქვენზედ არ არის დამოკიდებული? ნეტა წუწუნებს გვაჯერებდეთ და არ გვაწუწუნებდეთ... სჩივით-კი გივით-კი არა—ვიღვლებით და არც დავიძობებით...
- ვითომ რატომია?
- პირველი იმიტომ, რომ ძველადგანვე ნათქვამია:

თით, მკლავის სიმსო წყალი გამოვა.

დიდი ხანია წრამელები გულით არიან მოწმენდებული წყლის გამოყენას, მაგრამ, როგორც მოგვხსენებთ გლეხ-კაცის ამავეი, თუ მოთავე არა ჰყავს, ეწვაფრის მოხერხებს. ეს არის უფროესი მიზეზი ავამდისნი წყლის გამოყენებლობისა.

ესლა ამ საქმის მოთავედ ამოირჩეს თავად ლ. ციციშვილი, რომელმაც დიდის თანაგრძობით იყისრა ეს მოვალეობა. თანამეწყვებად ამოირჩიეს აზნაური აღმწანარე აღმეც-სიძე, ვაგინე მიტო სამანელი და ზაქარია ჩუტყრაშვილი.

ბატონმა ციციშვილმა ხელისნებით მოიწვია, ას-ოცა-ხუთ თემნად ვაურდებ და ამ ცოტა ხანში საქმეს შეუღლებიან კიდევ. ეს კითილი საქმე, ჰალა თქმა უნდა, მაღლ დამთავრდება, რადგანაც მოთავედ ასეთი კაცია ამორჩეული, რომელიც გულით არის მოწმენდებული სოფლის გაჭირებლად დასნას.

ამასთანავე დიდ ვაგლობით თო. ციციშვილს, რომელთაც უსასყიდლოდ დავგიმბეს წყალი, რომლის სათავე საციციშვილის მამულშია.

აღუქმანარე დეითაშვილი მკათათვის 23

სოსხილდაზ ახალ ათორნავე
(მზავრის შენიშენები)

აფხაზეთი იმდენად შესანიშნავია მღვინის სიღირით, გვაგარაფობით მღვინეობითა და განსაკუთრებით სიტორიულის ნაშთებით, რომ არა ერთი მოგზაური გაუჯიკრებია და მიუყვანია აღტყეობაში. ისეთი დიდარია ბუნება, რომ მოგზაურმა არ იცის, რას უტყობს და რამოდს მზარეს მიაქციოს ყურადღება: მშენიერის დაბურული ტყეს, ათას ნაირის ყვავილებით აჭურვებულს ველს, ჩუხუხებით მომდინარე მდინარის ოდნა წყარობს, უთვლავს ფშებს, ცამდე ამართულს ღიალივით სასე მთებს, თუ აქვე თვალ-გადაუწყვენელს, მოუსვენარ შავის ზღვის ტალღებს. ასე წარმოადგინეთ, მინდარში თავისუფლს პერზედ იზრდება ლომინი, ფო-

„ვაგარს ცრუბას რად ურახენე? რაინაუ ტყუდნა, როს სცემს გრძელო, კაცთ და პირტყელ ვაგარევედ ღმერთს შეჰქნა მარტო ციხელო.“

და მეორე, სასულიერო ვაგვქვს გლოვისა: თქვენ, ქალები, ჩვენთვის გრძელად დატყეულხართ.

— არ მესმის, რა გინდათ სიტყვით მავითი?

— ცოტა რამ, მაგრამ, ჩემის აზრით, მნიშვნელოვანი-კი, რამდენადაც დავიკრებთ იგარ ცხოვრებას, ქალი ცოლობს და არ-კი მეუღლობს. უმრავლესობას ჩაიღდ მაინა რა ოჯახის ქირისა და ლხინისა, ოღონდ თითონ ვაგართოს რითიმე... შრომა იმან არ იცის, ოჯახისა არა ცუტრება-რა... ან-კი ვინ ასწავლიდა, სად და როდის, როგორცა თითქმის დაბადებამევე სულ იმას ჩასჩინებენ, რომ ცხოვრება ქალისათვის უტყარების სალო-რია, ამ სალორის მგლობობით კაცი და ქალი, მხოლოდ იმას უნდა სცლოდებდეს, რაც შეიძლება ჩჭარა დაუმობის თავი ამ მეუვედ, დაეჯინდოს იმის ღონეს, იყვებოს მისის შრომით, სჯიდეს მისის აზრით. სულ უტყმა მისთვის კუთ, გმობრა, შრომა. ეუნებნიან, კობტად მოიკაზმე, კაცს

ხელშეწყობის დასაბუთა და დასურათა იმ 12-მა დღემ საფრანგეთის წარმო- მადგენელთა ჩვენში ყოფნისა, რომე- ლამც მათს განწყობილებას გრძობითა და აზრით აღსაყვამ პარტიის ცემა- ში განვიღო. ამ გავიარა პარტიის ცე- მის მსგავსი ჯერ არა ყოფილა-რა. თუ ვისმე და რაღისმე ძალქმს, თავისი თვითი მანათის და შეიკრის, რა დიდი შედეგად მისდევს ხოლმე არსეთში სიტყვებს მისის თვით მკურო- ბელის ხელშეწყობისა, რს ჩვენ ზღვა- ნანთი ქება-მოსილ საფრანგეთის ესკა- დრისათ უკვე შეიტყეს, მანათს და დარწმუნდნენ ყველადგურს. კემპარი- ტად მწელია, კაცმა ჩამოსთვალოს ყოველი სურათი უტყუარის ცხო- ველის თანაგრძობისა, რუსეთის ტრის მიერ საფრანგეთის ტრისადმი გამო- ცხადებულისა. არავითარსავე უბრა- ლო შეუსაბამო შემთხვევას, არა ვი- თარსავე უსაბოვნო კილოს არ შეუ- ბღავლავს ამ შესანიშნავს 12 დღის განუწყვეტელი მხარაურობა. ამ წაირი გამართლებს ტრის მიერ ხელშეწყობის სიტყვისა არა მოლოდენ, მაგრამ უტყუარი და ჭკუმიარტი წინააღი- მტკიცის და შეურყევლის ქვეშე- ყრლობისა.

ოციკალურის დებეში იუწყე- ბიან, 20 ივლისს მემკიდრე ცესარე- ვიჩი მიმართდა ორენბურგის გუბერ- ნიაში. საზღვარზე გამართულს სა- ტრიუმფო კაითან მის უმაღლესობის მიმდებნენ ყაზანის ოლქის ჯარების უფროსი გენერალ-ადიუტანტი მენგე- რინოვი, წარჩინებულნი და სხვა-და- სხვა დებუტაცია პურ-მარლით. ყა- ზახთა საპატრიოტო ყაბაღის დღეა- ლიგებებს შემდეგ მისი უმაღლესობა გაემგზავრა ორენბურგის გზაზე. თან მისდევდა ცხენოანი ჯარი და ასი მკორე წლიანად ყაზახი. გზა-გზა სო- ფლებს მტკიცებენი ღიღის აღტაცე- ბით ეგებებოდნენ მემკიდრე ცესა- რევიჩს.

21 ივლისს მისი უმაღლესობა მი- ბრძანდა ტროიკში, სადაც მიეგება დებუტაციები ქალაქისა, მიქალაქეთა, მამაშიან სამღვდლოთა, ბაშკირთა, ავგორდ დებუტაცი ქალაქ პერმისა, პერმის გრობისა და ქალაქ ჩელიაბინსკისა. 22 ივლისს, რაბადების დღეს ხელ- შეწყობი იმპერატორისა, გადახდილი იქ- მნა დილის წირვა პარაკლისთურთ, რომელსაც დაესწრნენ მისი უმაღლე- სობა, ყველა წარჩინებულნი, მისმა სახურენი და დებუტატი. პარაკლისს შემდეგ ალღუში იყო ჯარისა. ესე, დილის ორს საათზე მემკიდრე ცესა- რევიჩი გაემგზავრა ვერხნე-ურალს, სადაც ღამე გაათია. გუშინ, საღამოს კულავ განაგრძო მგზავრობა. გაემგზა- ვრების წინაღ მისმა უმაღლესობამ მიიღო დებუტაციები, ბრძანდებოდა ტაძარში და აგრეთვე ალღუშედაც.

„Новое Время“ იუწყება, რომ 23 ივლისს საფრანგეთის საელიოში მობრძანეს პარიკიდრე იქაურს ტაძარში შენახული საეკლესიო დროშები, რომელც ყირიმის ომის დროს არის წაღებული ევატორიიდან. ამ დღე- ვებში დროშებს ევატორიაში გაგზა- ვენიან.

25 ივლისს

ქაბბაზაში. საზამთრო სასახლე- ში საუბრის მირთმევის შემდეგ სერ- ბიის მეფე ანალითურთ გაემგზავრა

ალექსანდრე ნეველის საფანში, რომ- ლის კარბშიც მიეგება სავანეს ვამე- რსამღვდლოებითურთ, ხოლო ტაძარ- ში-კი ქორ-ეისკობის მიეგება და აიხანის წყლით ასხურა. სავანე- დან მეფე გერ ყაზანის ტაძარში წი- ბრძანდა, სადაც დათავლიერა სა- ვლავი გოლონიშვე-კუტუბოვ-სმო- ლენსკელისა და შემდეგ-ისავე ტაძარში. გუშინ დილით მეფე ბრძან- დებოდა პეტერ-პავლს ტაძარში, სადაც გადახდილი იქნა პანაშვილი იმპერატორის ალექსანდრე მეორისა და იმპერატრიცა მარიამ ალექსან- დრეს ასულისა. მეფემ იმპერატორ ალექსანდრე მეორის საფლავი ვერ- ცხლის გვირგვინით შეამკო.

მოსკოვი. 24 ივლისს. დღეს, დილის 11 3/4 საათზე აქ მოვიდნენ სავანებო მტარებლით საფრანგე- თის ზღვასანნი. მისაგებულად სა- დღურზე შეკრებილი იყვნენ: ქალ- ქის თავი, საფრანგეთის ელჩი, წყე- რნი საფრანგეთის გამოუფენისა, წყე- რნი საქალაქო გამეგობისა და მრავ- ლი სხვა ხალხი. საღვთიდან ფრანგნი სტუმრის სლავინა ბაზა- რისკენ გაემართნენ, სადაც მათიის მომხადგენი იყო სალომები. ქუ- რჩებზე, რომელიც საფრანგეთისა და რუსეთის დროშებით იყო მორთული, ხალხი აღტაცებულის ტრიუმფით ეგებებოდა. აღმირალმა ეგრემ, რომელიც 5. ა. ალექსევეთან ერთის ტულით მიდიდა, ქულის დახურვა ვერც-კი მოასწრო, რადან სულ სალომს აძლევდა ხალხი. მორთული სასტუმროში ეგრევე ხელით ციმციმ შეიყვანეს: შემდეგ წარჩინებულთან დარბაზად ყოფნისა, ეგრემ მი- იღო დებუტაცია საფრანგეთის ახალ- შენისა თავის საღვთურში, რომელიც კარნოს სურათით იყო შემკული. საუბრეს შემდეგ აფიცრებმა დათავ- ლიერეს ტრების სასახლე, სხვა-და- სხვა შესანიშნავი ადგილები და შემ- დგე წაყიდნენ სისტორიო მუზეუმში შუა აზრის გამოუფენის დასათე- ვლიერებლად. კომიტეტი გამოუფენის მიეგება და კარებთან, მირათეა შამ- პანური ღვინო და ხილი. აფიცრე- ბის შემევირად მორათლის ეტლებით სივრინდოდნენ ქალაქში. 7 საათზე საფრანგეთის გამოუფენაზე სადილი იყო გამართული ქალაქის თავის მიერ 120 კაციისთვის. სადილს შემდეგ აფიცრები გაემგზავრნენ ბანაკში, საი- დგანაც ისევე გამოუფენაზე დაბრუნდ- ებიან. იქ ჩირადანი იქნება გამართუ- ლი და „პუნში მირთმევენ“.

ლონდონი. საზოგაროებათა პალა- ტამ უარ-ჰყო წინადადება კოკონისა, რომელშიაც მოხსენებული იყო რომ ავლანსტანსა და ინდოეთს შორის ურ- თობრობა ჯგროვანი ვერ არის და ამიტომ საჭიროა, ყანდავარდენ გან- ვარძობთ რკინის გზაო. ინდოე- თის საქმეთა მინისტრის თანაშემწემ გორსტამ განაცხადა, რომ ავლანს- ტანთან ურთიერთობა კარგე ვაკეეს, ემირი კარგად ეტყევა ინგლისს და იგი ვასალი-კი არ არის, არამედ დამოუკიდებელი მოკავშირე ინგლისე- ლებისა და მხოლოდ საგარეო პოლიტი- კის შესახებ ვალდებულია და ეკითხის ხოლმე ინგლისისაო. შემდეგ გორსტ- მს სთქვა, ემირი თხლა უკეთ არის, ქაბულში ამ ეტამ რამდენიმე ევრო-

პილი სცოვრობს, რომელიც ხელს უწყობენ ქარხნების გამართვის და ვა- კრობის აღორძინებასო. ყოველსავე სურვილს ინგლისისა, რომ ცოტა- თის მიზნე რკინის გზა განაგრძოს ავლანსტანისაკენ, ემირი წინ გადა- ელობებოა.

ეტერბურგის ბირეა, 23 ივლისი

Table with 4 columns: მან. კ., მან. კ., მან. კ., მან. კ. and rows for various goods like შაქარი, მარილი, etc.

მიმოსალა ცხვარის მამებისა შამს ზღვაზე

ბათუმდამ ვაღის: ხუთშაბათობით, საშუალოდ 4 საათზე მოკლე გზით და ნოკარისიისკენ და კუშში შევიდას. შაბათობით საღამოს 8 საათზე შო- რის გზით (ყველა სათ-სადგურში შე- ივდას).

კვირაობით, საღამოსა, სასწავარ- გრეთ, სტამბოლად შევიდას.

ბათუმში მოდის ოდესიდან: სამ- შაბათობით შევადმეს, შორის გზით.

პარაკეობით, დადით-ოღვსადამ მო- კლეს გზით (კუშისა და ნოკარისიისკე- ში შევიდას).

შაბათობით, დადით, სტამბოლადამ.

ფოთიდან ბათუმში მოდის სამშაბ- თობათ—იმის შემდეგ, რაც სოსუმე- მად მოვას გუმა შორის გზით. სოთ- შაბათობათ—დადის 9 საათზე დამა- სწრბათს მოკლეს გზით მისაარულე გა- სწრბათს და ფოთისა გუმა.

შაბათობით, დადის 9 საათზე, და მასწრობს შორის გზით მისაარულე კაკასა-იუზარბათს და რუქელად ანტო- ლავისკენ წამსულად გუშის.

ბათუმდამ ფოთს მიდის პარაკე- ობობით და კვირაობით. რაც გუმა მო- კე ფოთადამ, ბათუმის საეკეტო გადა- სწევებს სოფელ, რადან წყა უკან.

მის გარდა ყოველკვირს ფოთამ მო- დან ოღვსადამ და ურამ-კაკასიას სათ-სადგურებთან დაწვეულად გადა- სწევებს გუშის.

განცხადება

ქ. სიღნაღში ახლად გაიმართა წიგნის მაღაზია ალექსანდრე მაჭავარიანისა და აშანავაობისა იქვე იღებენ ულის კეთების საქმეს ლუკა მოსალაშვილის სახლებში. ისყიდება აგრეთვე კანცელარის ხელ- საწყო. (19-77-13)

საპოლიტიკო და სალიბერატურო ბაზაში „ივერია“ 1891 წ. 1-ს იანვრიდან გამოსდის ყოველ-ღვე გარდა იმ დღეებისა, რომელნიც სულ მოსდევს კვირა-უქმებს. Table with 2 columns of dates and prices.

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ეტირება 17 მან. მთელის წლით. სოლის მასწავლებელი, ივერია“ მთელის წლით დაეთმობათ 8 მან. ტელისისა ვაღე სტამბოლში უღა დასაბრის გაჩეთა შედეგისა დრესით: „Иверия, въ редакцїи грузинской газеты, Д. ПЕРСИ“

თუ ტელისისა და კვეთილი გაზეთი ტელისისა გარეუღ აღრეს- ზედ შესკვლა ვინმე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციამ ერთი მანათი; სხვა ყოველის აღრესის შეცვლაზე—40 კაპ. თუ თვისი განმავლობაში დაკვეთა ვინმე გაზეთი არა მთელის წლით, იმას მხოლოდ შემდეგის თვისი პირველ დღედან გაემგზავნე- ბა. განცხადება მიიღება გაზეთის რედაქციამ.

შანი განცხადების დაბამდვისათვის: ა) მათსვე კუპონად თითო ვერ სტრატონა 8 კაპ., პირველს— 16 კაპ. ბ) სრული უგასასენდა კუპონად 30 მანათი, ხოლო პირველი კუპონად—60 მანათი. რაცხვა სტრატონებისა გამოანავარძება იმის კე- ლობასზე, რადანს დღევანდელ დაიქმეს 25 სია გაჩეთის ტექსტისა.

ხელნაწერი და საგზავლო დანაშული წერილები კონსტანდინოპოლს რედაქციის სახელისაზე უნდა გამოგზავნოს. მიღებული ხელნაწერები, ან სა- განულო წერილები, თუ საჭიროება მოითხოვს, ან შეუძლებელი იქნება. არ-დასაშუბლს წიგნნაწერებს, თუ ერთის თვისი განმავლობაში პატრონებსა არ მოეპოვებს, მერე რედაქციის ვეღარ მოსთხოვს.

არა-გვარს მიწერ-მოწერას არ-დასაბუქდება ხელ-ნაწერები- სს და წერილების მოსაპარებელს რედაქცია არ ჰქისრულობს. პირდაპირ მისაპარებელისათვის რედაქცია თავისუფალი იქნება ყოველ-ღვე, კვირა-უქმებს გარდა, პირველ საათიდან სამ საათამდე და საღამომობით 7-ღდან 8 საათამდე.

რედაქცია იმყოფება: კუპიაში, ნავალიოზის ქუჩასზე, თაე. გუზხანის- კასიულეს სახლებში. № 21.

ქართულია ამხანაგების წიგნების მაღაზიაში

Table listing various books and their prices, including titles like 'ქრისტიანული დღე სიკვდილით დასასჯელისა', 'საქართველოს ისტორია', etc.